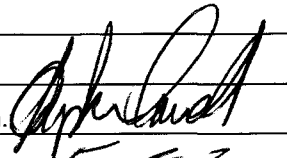
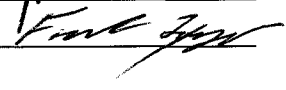

59/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Mainstream Norway AS/vannuttak til smoltproduksjon i Forsan	
Fylke/kommune:	Nordland/Steigen	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:
Dato:	28 NOV 2011	
Vår ref.:	NVE 200707783-23	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til vannuttak til smoltproduksjon i Steigen kommune i Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	14
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	19
NVEs vurdering	22
NVEs konklusjon	27

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak via Nord-Salten Kraft AS sin kraftstasjon i Forsanvassdraget.

Tiltaket ligger i Steigen kommune i Nordland. Nord-Salten Kraft AS har igjennom konsesjonsbehandling fått tillatelse fra OED 26.06.2009 til å regulere Forsanvatnet og bygge Forsan kraftverk i Forsanvassdraget. Mainstream Norway AS søker om å ta ut vann til settefiskproduksjon etter at vannet først er brukt til kraftproduksjon. Nedbørfeltet for inntaket til kraftstasjonen er 24,5 km² og det er dette inntaket som vil tilføre vannet til settefiskanlegget. Mainstream Norway AS har søkt om et gjennomsnittlig årlig vannuttak fra kraftstasjonen på 75 m³/min og maksimalt uttak 100 m³/min. Vannveien er planlagt fra inntakskum på kote 15 på østsiden av Forsanelva og vil krysse over til vestsiden av elva frem til planlagt settefiskanlegg på kote 4. I utgangspunktet var det søkt om å legge 3 stk 900 mm rør med en lengde 900 meter hver. Kapasiteten på inntaksrørene er ikke beskrevet og NVE ba derfor søker å vurdere behovet for 3 rør. Etter nye beregninger har NVE fått tilbakemelding fra søker om at 2 rør på 900 mm i diameter skal kunne dekke det omsøkte vannuttaket.

Produksjonsvannet vil bli fraført elveosen og sluppet ut i dypere lag i sjøen. Vannet skal brukes i et planlagt gjennomstrømningsanlegg til å produsere 8,4 mill. sjødyktig settefisk.

Steigen kommune mener at vannuttaket må skje innenfor de kommunale og statlige føringer som ev. blir gitt. Kryssing av Forsanelva med rør må skje på en slik måte at det ikke er til hinder for oppgang av anadrom fisk.

Fylkesmannen i Nordland kan akseptere en ev. utbygging på bakgrunn av at det allerede er gitt tillatelse til å bygge Forsan kraftverk. De er positive til at to tiltak blir samlokalisert. Kryssing av Forsanelva må ikke hindre fiskeoppgang.

Nordland fylkeskommune er positive til samlokalisering av settefiskanlegg og kraftverk. De mener at settefiskanlegget vil være en positivt bidrag til vekst for næringen i regionen. Fylkeskommunen gjør likevel oppmerksom på at Forsbukta er karakterisert som en svært viktig naturtype og må tas vare på. Kryssing av Forsanelva må ikke hindre fiskeoppgang.

Steigen SV er kritisk til bygging av smoltanlegget. De gjør oppmerksom på at Forsbukta har et helt spesielt elvedelta betegnet som svært verdifullt i elvedeltadatabasen. Steigen SV stiller også spørsmål om hvordan bortføring av ferskvann fra Forsbukta vil påvirke sjørreten.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Norges Miljøvernforbund går i mot bygging av settefiskanlegget. I kommentarene til vannuttaket påpeker Miljøvernforbundet at det ikke er gjort et realistisk anslag på vannforbruket. De mener at fraføring av vann som beskrevet i søknaden er uforsvarlig med tanke på at vassdraget innehar rødlistarten oter (VU). Avbøtende tiltak vil ikke være nok til å ivareta sjørretbestanden.

Forsanvatnets venner mener det er uakseptabelt å ta ut vann fra kraftstasjonen til produksjon av settefisk. De er kritisk til tidligere prosesser rundt tillatelsen til regulering av vassdraget. Området rundt Forsanelva er et svært viktig friluftsområde. De trekker særlig fram en etablert ettertraktet rasteplass med kontinuerlig besøk i sommerhalvåret like ved settefiskanlegget.

Advokat Geir Haugen uttaler seg på vegne av gnr. 134 bnr. 1 i Steigen. Eierne går i mot at det blir gitt konsesjon. Vannmengden til settefiskanlegget som tas fra kraftverket bør reduseres betydelig av hensyn til elvedeltaet. De påpeker også at de ikke har kommet fram til en akseptabel privatrettslig løsning knyttet til utbyggingen.

Advokat Henry A. Berntsen uttaler seg på vegne av gnr. 134 bnr. 2, 3 og 5 i Steigen. Grunneierne er i mot at det gis konsesjon. I uttalelsen viser de også til private rettigheter samt at de ønsker en annen plassering av selve settefiskanlegget.

Hildur Amalie Kristiansen medlem av Steigen kommunestyre FRP er i mot ei utbygging. Hun er kritisk til prosessen rundt reguleringen av Forsanvassdraget og ekspropriasjon av eiendommer. I tillegg gjør hun oppmerksom på kunstneren Julius Forsan som levde og bodde i området.

NVE mener at det er en fordel å samlokalisere kraftverk og settefiskanlegg. Settefiskanlegget vil føre til stor verdiskapning i regionen og ikke minst for Steigen kommune både økonomisk og i form av nye arbeidsplasser. NVE legger stor vekt på at det kun skal tas vann fra vassdraget innenfor rammene av Nord-Salten kraft AS sin tillatelse til bygging av kraftstasjon og regulering av Forsanvatnet.

NVE mener fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Mainstream Norway AS tillatelse til å ta ut vann fra Forsanvassdraget via Nord-Salten kraftlag sin kraftstasjon. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Mainstream Norway AS, datert 28.01.2011:

"Mainstream Norway AS ønsker å utnytte vann fra Nord-Salten Kraft AS planlagte kraftverk i Forsan i Steigen kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

Uttak av vann fra Nord-Salten Kraft AS' kraftverk til anvendelse i og etablering av Forsan Smolt.

Maksimalt gjennomsnittlig vannuttak over året vil utgjøre 75.000 liter per minutt. I korte perioder vil maksimalt vannuttak kunne bli 100.000 liter per minutt.

Vannet vil bli tatt ut etter at det har vært anvendt til kraftproduksjon. Det kreves derfor ikke etablering av nytt magasin, eller overføring av vann fra andre kilder enn de Nord-Salten Kraft AS benytter.

Vannuttaket vil være underlagt de konsesjonsbetingelser, herunder manøvreringsreglement, som allerede er pålagt Nord-Salten Kraft AS for deres utbygging av Forselva kraftverk, inklusiv regulering av Forsanvatnet."

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	24,5
Årlig tilsig til inntaket	mill. m ³	61,8
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	80,0
Middelvannføring	mill. m ³ /ml/s	58,6/1,90
Middelvannføring tørrår	mill. m ³ /ml/s	53,2/1,69
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,22
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,61
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,21

Smoltanlegget

Inntak	moh.	15
Avløp	moh.	4
Lengde på berørt elvestrekning	m	6-8
Lengde på vannledning	m	900
Tilløpsrør, diameter	mm	2 x 900
Maksimalt antall smolt planlagt	stk	8,4

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	25
HRV	moh.	258,5
LRV	moh.	253,3

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Steigen kommune har i kommunestyremøte den 04.04.2011 vedtatt følgende:

"Forslag til vedtak:

Steigen kommune har følgende merknader til søknad fra Mainstream Norway AS. Tillatelse til vannuttak til settefiskanlegg i Forsan anbefales gitt som omsøkt på følgende vilkår:

- Vannuttaket må være innefor rammen av den konsesjon og det manøvreringsreglement som er gitt til Nord-Salten Kraft AS i forbindelse med utbygging av Forsanvatnet kraftverk, herunder at minstevannføring etc. i Forselva blir gjennomført som forutsatt, også i tørre år. Dette er også forutsatt i søknaden.*
- Rørgatetraseen fra kraftstasjon og til settefiskanlegg må være i tråd med reguleringsplan vedtatt av Steigen kommunestyre den 28.2.2011. Kryssing av Forselva må skje slik at oppgang av anadrom laksefisk ikke hindres og utføres på en skånsom og estetisk måte for miljø og landskap. Steigen kommune ber om å få detaljplan for rørgatetrase, der dette er beskrevet, på høring før tillatelse gis.*

Det vises for øvrig til de uttalelsene Steigen kommune tidligere har avgitt i forbindelse med søknad om kraftutbygging i Forsanvatnet og kommunens behandling av reguleringsplan for Forsan settefiskanlegg. Reguleringsplanen ligger vedlagt som en del av kommunens uttalelse i saken.

Vedtak:

Enstemmig som innstillingen.

Saksutredning:

NVE har sendt søknad fra Mainstream Norway AS om vannuttak til settefiskanlegg i Forsan ut til offentlig ettersyn etter Vannressursloven. Steigen kommune er bedt om å legge vekt på disse forhold (generelle retningslinjer for saker etter vannressursloven):

Kommunen bør gi begrunnede synspunkter på om planene bør gjennomføres, ev. valg av alternativ. Vi ber kommunen informere om hvorvidt kjente allmenne interesser (f.eks. landskap, friluftsliv, fisk og vilt) blir berørt av tiltaket, og ev. andre forhold som kan få betydning for gjennomføringen. NVE ønsker forslag til vilkår eller avbøtende tiltak som kan redusere ev. skader ved gjennomføring av planene. NVE forventer at kommunen omtaler forhold knyttet til kommuneplanen og andre kommunale planer.

Søknaden fra Mainstream er omfattende og sendes derfor ikke ut i papirform, men kan leses på www.nve.no/konsesjonssaker (andre vassdragsinngrep). Det ligger også to eksemplarer ute til ettersyn i servicekontoret som også kan lånes ut. Sammendrag av søknaden ligger vedlagt.

Bakgrunn:

7.7.2009 fikk Nord-Salten Kraft AS konsesjon for regulering av Forsanvatnet og utbygging av Forsanvatnet kraftverk. Spørsmålet om bygging av settefiskanlegg i tilknytning til kraftverket Forsan kom første gang opp i 2000. Mainstream Norway AS og Nord Salten Kraft AS har samarbeidet for å etablere kombinert ressursutnytting til kraft og settefiskproduksjon siden

2002. I den konsesjonen som ble gitt i 2009 ble det lagt til rette for etablering av settefiskanlegg gjennom det manøvreringsreglement som ble fastsatt.

Steigen kommunestyre har nylig vedtatt reguleringsplan for Forsan der det legges til rette for settefiskanlegget. Vedtaket er påklaget og klagen vil bli behandlet av kommunestyret den 27. april.

Vurdering:

Søknaden inneholder en grundig redegjørelse for prosjektet og gjengir også den avtale om vannuttak som er gjort mellom Mainstream Norway AS og Nord-Salten Kraft AS. Detaljer om prosjektering av rørtrase mellom kraftstasjon og settefiskanlegg er ikke utarbeidet og vil bli fremmet som en detaljplan senere.

Gjennom den nylig vedtatte reguleringsplanen har Steigen kommune lagt til rette for settefiskanlegget, og det at planen ble vedtatt anses som et godt begrunnet synspunkt på at det også må gis tillatelse til vannuttak for settefiskanlegget. Reguleringsplanen legger gjennom arealformål og bestemmelser til rette for etablering av en rørtrase fra kraftstasjon og til settefiskanlegget i Forsbukta. Steigen kommune hadde i sin siste uttalelse til tillatelse til vannkraftutbyggingen heller ingen merknader av betydning når det gjelder manøvreringsreglement/vannuttak.

Kjente allmenne interesser som forholdet til friluftsliv, landskap, fisk, strandsone, kulturminner etc. er utførlig behandlet av kommunen gjennom reguleringsplanen og konsesjonen til vannkraftutbygging og er også tilfredsstillende utredet i søknaden.”

Fylkesmannen i Nordland uttaler følgende i brev av 02.05.2011:

[...]

”Fylkesmannen går ikke i mot at det gis tillatelse til det omsøkte vannuttaket. Tilleggs konsekvensene av det planlagte settefiskanlegget på vassdragsmiljøet vil etter vår vurdering bli relativt begrenset i forhold til konsekvensene av utbyggingen av Forsan kraftverk. En samlokalisering av vannkraftverk og settefiskanlegg vil dessuten gi mindre inngrep og miljøkonsekvenser enn en etablering på to forskjellige steder/vassdrag.

Vi foreslår at følgende vilkår blir satt for å redusere de negative konsekvensene av en eventuell utbygging:

- For å unngå inngrep i strandsonen bør det bevares et vegetasjonsbelte mellom rørtraseen og Forsbukta. Dette vil bidra til å ivareta vegetasjonen, landskapsbildet og eventuelle friluftsinnteresser i strandsonen (jf. vår uttalelse av 23.11.2010 til revidert forslag til detaljreguleringsplan for settefiskanlegget).
- For å unngå problemer for fisk/fiskeoppgang og fiske er det viktig at det ved rørkryssinger av Forsanelva ikke dannes høydesprang i ny overflate og at naturlig elvebunn i størst mulig grad bevares ved at de samme massene som graves opp brukes til tildekking.
- Vannrørene bør graves ned der det er mulig, slik at de blir minst mulig synlige. I den forbindelse er det viktig at den samme massen som graves opp brukes til tildekking. Biologisk og landskapsmessig er det gunstig at de stedege planteartene får revegetere rørtraseen, og at det ikke sås til med frøblanding.

- *Det må ellers legges vekt på skånsom behandling av terreng og vegetasjon, bl.a. er det viktig å bevare kantvegetasjonen langs elva."*

Nordland fylkeskommune ved fylkesrådet gjorde følgende innstilling til vedtak 24.05.2011:

"Fylkesrådet i Nordland har i sitt møte den 24.05.11 behandlet FR-sak 100/11 "Høring – søknad om vannuttak til settefiskanlegg – Steigen kommune". Følgende vedtak ble fattet:

1. *Fylkesrådet anbefaler at det gis tillatelse til vannuttak fra planlagt kraftstasjon til settefiskanlegg i Forsan, Steigen kommune.*
2. *Nordland fylkeskommune ber NVE om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene:*
 - a. *Minstevannføringsregimet som er gitt i forbindelse med Nord-Salten Kraft sin kraftkonsesjon må følges.*
 - b. *Vannforskriftens § 12a må overholdes. Konsekvenser ved redusert tilførsel av ferskvann til elvedeltaet bør undersøkes og dokumenteres grundig før og etter utbygging slik at gode avbøtende tiltak kan iverksettes. Alle utslipp fra anlegget må renses, og målinger av vannkvaliteten i området må gjennomføres jevnlig.*
 - c. *Utbygging må gjøres mest mulig skånsomt slik at fisk fortsatt kan gå opp i elva. Rørgatetrasé må revegeteres med stedegen vegetasjon.*
 - d. *Behovet for klimatilpasningstiltak må vurderes. Hvis det er nødvendig bør tiltak som reduserer sårbarheten ovenfor fremtidige klimaendringer iverksettes.*
 - e. *Nordland fylkeskommune viser også til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Nordland fylkeskommune - Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.*

[...]

Vurderinger

Fylkesråden for kultur og miljø er positiv til samlokalisering av kraftverk og settefiskanlegg. Dette gir bedre utnyttelse av vannressursen og reduserer behovet for infrastruktur ved at begge tiltakene benytter samme demning og rørgate.

Fylkesråden er opptatt av lokal utnyttelse av vannkraft. Kortreist kraft er noe Nordland, med et stort overskudd av kraft og begrenset nettkapasitet, ønsker velkommen. Settefiskanleggets behov for tilførsel av vann hele året, bidrar trolig til mindre skade på landskap og biologisk mangfold enn hvis kraftverket ville regulert vannuttaket bare med tanke på kraftmarkedet.

Settefiskanlegget vil tilføre Steigen kommune viktige arbeidsplasser både i anleggsfasen og i driftsfasen. Fylkesråden ser også at det kan være positivt med produksjon av smolt som skal brukes i oppdrettsanlegg i regionen slik at smittefaren mellom ulike oppdrettsregioner kan begrenses.

Utbygging av kraftverk og settefiskanlegg vil imidlertid få konsekvenser for det biologiske mangfoldet i området. Fylkesråden er opptatt av at minstevannføringsregimet som er gitt i

forbindelse med Nord-Salten Kraft AS sin kraftkonsesjon følges. Elvedeltaet i Forsbukta er karakterisert som svært viktig naturtype og må taes vare på. Mange arter i området er avhengig av dette deltaet, og det bør innhentes kunnskap om hvilke konsekvenser tiltaket får for deltaet og det biologiske mangfoldet. Tiltakshaver bør alliere seg med relevante fagmiljøer som kan undersøke området grundig før og etter utbygging slik at samfunnet får dokumentert effekter en slik utbygging har på elvedelta og arter som lever av slike delta. En slik dokumentasjon vil også kunne bidra til å iverksette og justere avbøtende tiltak for å redusere negativ påvirkning på naturmiljøet. Fylkesråden viser forøvrig til Vannforskriftens § 12.

Fylkesråden er glad for at tiltakshaver planlegger å rense alle utslipp fra anlegget. Rensingen må imidlertid kunne dokumenteres og følges opp med målinger slik at man er sikker på at vannkvaliteten ikke forringes i området. Også her er fylkesråden opptatt av at Vannforskriftens § 12 følges, og viser særlig til §12a: alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand.

Utbyggingen vil gi mer eller mindre varige spor i landskapet. Tiltakshaver vektlegger at anlegget skal utformes slik at det tar hensyn til omgivelsene. Fylkesråden er også opptatt av at utbyggingen gjøres mest mulig skånsomt. Rørgata må revegeteres med stedegen vegetasjon, og rørgatas kryssing av elva må utføres slik at det ikke senere hindrer fisk i å gå opp i elva. Selve smoltanleggets bygningsmasse må få en tilbaketrukket plass i landskapet.

Nordlandssamfunnet må tilpasse seg et endret klima. Settefiskanlegget skal ha en lang levetid. Fylkesråden er derfor opptatt av at konsekvenser av klimaendringer blir belyst for å ivareta infrastruktur og smoltproduksjon. Hvis det er nødvendig må klimatilpassningstiltak iverksettes, slik at sårbarheten ovenfor fremtidige klimaendringer reduseres.

Konsekvenser

Tiltaket har ingen konsekvenser for Nordland fylkeskommune.

Vedtakskompetanse

I henhold til delegasjonsreglementets kapittel 3.23, vedtatt i FT sak 49/10, er myndigheten til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon til andre vassdraginngrep og –anlegg (jfr § 3 punkt a og b) etter vannressurslovens § 8, delegert til fylkesrådet.

Steigen SV uttaler følgende i brev av 29.01.2010:

"Steigen SV er kritisk til planene om å tillate bygging av overnevnte smoltanlegg. Det første vi ønsker å peke på er måten anlegget har blitt brukt for å bane vei for ei meget kontroversiell kraftutbygging. Ett av Norges kanskje største settefiskanlegg har på sin side fått gehør for sin eksistens fra høyeste politiske hold i landet. Dette totalt uten konsekvensutredning. Vi stiller et stort spørsmålstegn ved lovligheten og forsvarligheten av dette, sett i lys av alle de som blir berørt av denne store industriutbygginga. Det være seg grunneiere, turister og folk som ellers bruker området i friluftsliv.

Vi finner det underlig at mengde utslipp av næringsavfall ikke er nevnt i søknaden. Dette anser vi som en stor og vesentlig mangel i det å skulle ta stilling til om utbygging er forsvarlig. Fjordområdet rundt Forsbukta er i fra før sterkt belastet med oppdrettsbasert industri (se vedlagte kart). Vi vet at et settefiskanlegg med 8 mill produserte smolt står for et utslipp som utgjør kloakk fra opp mot 16 000 mennesker. Dette er tenkt pumpet ned i fjorden 50 m unna, ikke langt fra hyttefeltet på Sirines. Et anlegg av denne størrelsesorden krever ei grundig konsekvensutredning. At utbygger selv konkluderer med at tiltaket ikke vil føre til vesentlige

virkninger for miljø, naturressurser og samfunn kan i denne sammenheng ikke tillegges stor vekt. Her må seriøse og spesifikke faginstanser inn med sine vurderinger. Et mulig krav til utbygger vil for eksempel være krav om rensing før tømning i fjorden.

Søknaden sier ingenting om hvordan anlegget kommer til å se ut, og hvor det skal ligge. Dermed er det umulig å gi en uttalelse om dette på nåværende tidspunkt. Steigen SV mener søknaden ikke kan behandles positivt før det foreligger reelle planer og tegninger, med dertil ordnede tomteforhold og samspill med kraftstasjon, beliggenhet av denne samt andre planlagte installasjoner. En endelig plan uten framtidige overraskelser må forelegges og komme ut på høring på nytt slik at alle berørte parter får anledning til å komme med sine innspill, før søknaden kan realitetsbehandles.

Det kan på forkjempere for settefiskanlegget virke som om Forsbukta i dag er et "unyttig" område som venter på å bli tatt i bruk. Steigen SV ønsker å peke på denne problematikken: området har mange brukere i dag. Disse, for det første grunneierne, har forholdt seg til den arealplanen vi har. Fritidsfolket som har fritidsboliger i området, for øvrig Steigens tettste hyttebebyggelse, benytter nettopp dette området i sin rekreasjon. Vi mener det var misbruk av arealplanen for mange år siden å omgjøre området til LNF1 fra LNF for å hindre grunneierne i å kunne bygge mer, med begrunnelse i kraft- og smoltplanene. Ideen om dette har fått gro alt for mye i forhold til at vi ennå ikke aner konsekvensene av hele utbygginga.

Vi mener det må konsekvensutredes virkningene av at ferskvannet blir sterkt redusert eller borte fra utløpet. Forselva har et spesielt elvedelta som blir betegnet som svært verdifullt med tanke på dyre – og planteliv samt utforming i Elvedeltadatabasen. Planene til Mainstream Norway tilsier at alt vann etter bruk skal pumpes på dypt vann. Dette må nødvendigvis føre til konsekvenser som må utredes. Hva vil for eksempel dette ha å si for sjørreten som i dag står i utløpet og avklimatiserer seg i brakkvannet før den går opp i elva? Planene er motstridende i forhold til NVEs innvendinger til Nord Salten Kraftlag AS og deres konsesjonssøknad til regulering av vatnet. Da ble det stilt krav til avbøtende tiltak med tanke på denne fisken slik at den skal kunne gå opp i elva fortsatt."

Norges Miljøvernforbund uttaler følgende i brev av 11.03.2011:

"Norges Miljøvernforbund krever fortsatt avslag på klekkeri og settefiskanlegg på Forsan i Steigen kommune, da etablering vil være i strid med regjeringens gjeldende politikk.

Vi ser at Mainstream har gitt etter for Fylkesmannens krav om rensing av utslippene. Men vi kan ikke se hvilke krav som stilles i forbindelse med rensing. Av hensyn til sjørreten og andre arter krever vi også avslag på konsesjonen til utbygging av Forsanvatn kraftverk.

Det ville vært totalt uakseptabelt å slippe urensset forurensning fra et settefiskanlegg ut i havet. Men selv dette er slik vi ser det ikke tilstrekkelig. Vi krever et avslag på etablering av settefiskanlegg da dette strider mot gjeldende politikk på at biomassen i norsk lakseoppdrett ikke skal øke. Å tillate nye konsesjoner for settefisk er i strid med det å stabilisere biomassevolumet på dagens nivå.

Mainstream Norway AS opplyste i søknaden blant annet følgende: "Fiskelogistikk rogninnlegg på første klekkeriet er tenkt 1 Des og i klekkeri 2 1 jan. Deretter legges det inn rogn når fisken er flyttet til startfôringsavdelingen. Fisken vil flyttes når han blir stor nok til de følgende avdelinger. På denne måte vil en kunne ha ca. 2 -2,5 mill. i hver egen smittemessige avdeling. Levering av smolt vil da bli som følger: september 2 mill. 0- åringer, oktober 2 mill. 0-åringer, april 2 mill. 1-åringer og mai 2 mill. 1-åringer. I annen etasje etableres 2

sorterings/vaksineringsrom. Fisken vil bli pumpet opp til disse avdelinger og etter sortering/vaksinering renne fritt tilbake til karrene.”

Mens biomassevolumet er fryst på dagens nivå ønsker Mainstream å ale opp mange millioner oppdrettsfisk pr år på Forsan. Det er en av fylkesmannen sine plikter å være statens representant i fylket og har ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringa. Fylkesmannen vil følgelig være forpliktet til å stoppe oppavl av enda mer oppdrettsfisk! Vi krever derfor at Steigen kommune trekker tilbake Mainstream sin tillatelse til å etablere settefiskanlegg.

Om kommunen allikevel godkjenner etablering av settefiskanlegg på Forsan så må kommunen klargjøre hva som menes med rensing. Vi ser at Mainstream har godtatt å rense utslippene, men spørsmålet er hva og hvor mye de vil rense! Det må gå klart fram ved en godkjenning at det er ikke akseptabelt med utslipp av næringssalter. Det har ingen betydning at Mainstream godtar rensing av utslippene før vi vet hva, hvor mye og hvilke andre krav som stilles til rensingen av utslippene.

Tidligere har vi påpekt at et slikt anlegg vil slippe ut like mye kloakk som et tettsted med 10 tusen innbyggere! Å tillate dette innebærer at man godtar urensset kloakk tilsvarende 3 ganger Steigens befolkning! Derfor er det avgjørende at så godt som alt slam og næringssalter renses.

Med et årlig forbruk på 756 tonn til 8 millioner smolt sier det seg selv at det vil være totalt uakseptabelt å tillate at dette slippes ut urensset. Et grovt overslag tilsier at et slikt anlegg vil slippe ut like mye kloakk som et tettsted med 10 tusen innbyggere!

Det er også et problem at vi har få frie elveutløp igjen. Et realistisk anslag på vannforbruket er å ta utgangspunkt i NOU 1994, som vil tilsi at dette anlegget vil kreve 80 tusen liter ferskvann i minuttet! Derfor kan ikke Mainstream sitt anslag på maksimalt forbruk på 14 tusen liter vann i minuttet tas særlig seriøst. Dette inngrepet er dermed totalt uforsvarlig i en elv som har oter som i følge den norske rødlista er en art som bør overvåkes. Det er også observert flere par rødstilk i elveområdet. Regulering av vassdrag har sammen med fiskeoppdrettsnæringen ført til at fisk som er avhengig av ferskvann og elver er truet. Det er slik vi ser det ikke tilstrekkelig å sette inn avbøtende tiltak for å ivareta sjørrettbestanden i Forsanvatn. Vi krever følgelig at det ikke blir gitt konsesjon til utbygging Forsanvatn kraftverk.

Konklusjon

Vi krever avslag på etablering av settefiskanlegg da dette strider mot regjeringens gjeldende politikk på at biomassen i norsk lakseoppdrett ikke skal øke. Vi krever også at det ikke gjøres andre inngrep som skader sjørrett og andre arter som er avhengig av vassdraget.

Fiskeoppdrettsbransjen har gjennom mange år lurt lokalpolitikere til å få varige konsesjoner. Uten noen tidsbegrensning står deretter politikerne maktesløse når de oppdager de store miljøkonsekvensene av fiskeoppdrett. Om det allikevel gis tillatelse til etablering vil det være et minimumskrav at det ikke aksepteres noen form for utslipp av kjemikalier eller næringssalter samt at konsesjonen gis med tidsbegrensning på maksimalt.

Vi også vise til at Mainstream Norways søknad om konsesjon i hht. vannressursloven er uakseptabel. Denne saken er så alvorlig at Norges Miljøvernforbund er innstilt på å forfølge den i alle instanser.”

Statens vegvesen uttaler følgende i brev av 09.03.2011:

"Fra Mainstream Norway AS har vi mottatt brev om søknad om vannuttak til nytt settefiskanlegg i Forsan.

Vannuttaket fra planlagt kraftverk til settefiskanlegget vil i sin helhet ligge på sjøsiden av fv. 835 og anlegges i henhold til reguleringsplan for området.

Vi har ingen merknader til denne søknaden."

Forsanvatnets venner uttaler følgende i brev av 11.05.2011:

"Forsanvatnets venner er en uavhengig og tverrpolitisk interesseorganisasjon som jobber for bevaring av Forsanvassdraget slik det framstår i dag, som et uberørt og storslått naturområde med bevaringsverdige kvaliteter fra fjord til fjell med elvedeltaet, elva, fossene og vatnet oppe på fjellet.

Forsanvatnets venner er bekymret og svært kritisk til at enda en elv og et helt vassdrag skal bli rammet av utbygging i denne delen av Nord-Salten. Området i tilknytning til, og rundt Sagfjorden er både på Hamarøy og på Steigen sin side svært belastet med urovekkende få uberørte elver og havområder igjen. (Viser til arealplankart). Erfaringer med eksisterende havbrukslokaliteter i omtalte områder og de erfaringer havbruksnæringen selv har fra andre steder, skulle tilsi at lokalitet-tettheten allerede er stor nok. Dette med tanke på smittepress, rømming, utslipp og generell belastning på det naturlige havmiljø, samt tap av oppvekstområder og gyteplasser for villfisk i elv, vatn og hav. Hamarøy og Steigen har kun 2-3 % igjen av totalarealet definert som villmarkpreget område, og ved en ev. utbygging av Forsan vil området reduseres ytterligere.

Slik Steigen kommunes friluftsområde-kart viser er området i og rundt Forsanelva et svært viktig friluftsområde. Og da selvsagt spesielt for grunneierne i Forsan, hyttefolket på Sirines og bygdefolket i Straumfjord og Svartfjell.

Brukerne av området er lokalbefolkningen, grunneiere, hyttefolk, friluftinteresserte både innenfra og utenfra kommunens grenser, og turister. Forsanvassdragets unike kvaliteter som friluftsområde bekreftes ved at en av Steigens tetteste fritidshusbebyggelse og hytteområde ligger ved Sirines-Forsbukta. Likeså ligger rasteplassen som uten sammenligning er den mest ettertraktete, med kontinuerlig besøk i sommerhalvåret.

Her kommer folk både innenfra og utenfra kommunens grenser på dags-og flerdagsbesøk. Friluftslivet utarter seg i bredt spekter fra fiske ved fjorden, fra båt og fra land, fiske i elv og i vatnet. Videre utøves det jakt, bærsanking og rekreasjonsturer mellom noen av Steigens høyeste tinder. At Steigen sin strategiske kommuneplan preges med bilde fra Forsbuktas rasteplass med underteksten; "Steigen-et sted å være stolt av", understreker hvilke kvaliteter som ligger i omgivelsene her. I kommuneplanen har det berørte området status som LNF-1 og NFFF, og både dagens bruk og tidligere generasjoners bruk av området er i samsvar med denne plan samt nasjonale og internasjonale mål for bevaring av biologisk mangfold og INON-områder i kystnære strøk.

Den kommunale eiendommen i tilknytning til rasteplassen, ble av Steigen kommune ervervet ved at staten brukte sin forkjøpsrett for at eiendommen skulle benyttes til turist- og fritidsformål.

Rasteplassen i Forsan er sjeldent rikt påkostet med gode parkeringsmuligheter, egenartede sittegrupper, sanitæranlegg og skulpturinstallasjon som ble gitt som en gave til kommunen i forbindelse med åpningen av den nye Steigenveien. Eiendommen Sirines ble også ervervet og utlagt til hyttefelt av kommunen. Alt i alt har det fra stat og kommune sin side vært lagt til rette for at Forsan skal være som kommuneplanen sier et område for natur, fiske, ferdsel og friluftsliv på sjø og land.

Naturkvalitetene i landskapet rundt vassdraget er av en slik art at Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Nordland frarådet regulering av Forsanvatnet p.g.a. tap av viktige naturverdiene. Dette var før at de nevnte organer var klar over at området i tillegg skulle benyttes til smoltproduksjon. Tapet av naturmangfold blir ikke akkurat mindre om settefiskanlegget blir bygd.

Miljødepartementets retningslinjer for evt. utbygging i inngrepsfrie naturområder sier at følgende områder har svært stort konfliktpotensial;

- 1- i store sammenhengende INON-områder, der en del også utgjør villmarkpregede områder.*
- 2- i INON- områder som går ubrutt fra fjord til fjell.*
- 3- i INON-områder i regioner som har svært lite igjen av slike(i kystnære strøk).*

Forsanområdet berører alle tre punkter.

Ifølge Steigen sin arealplan står følgende:

-Det er en målsetting å hindre konflikter mellom hyttebygging og akvakultur.

7.1- Primært legge nye lokaliteter for akvakultur og annen utbygging til områder med minst mulig konflikt med fiske, friluftsliv, natur, etc.

8.5.4- FFFN-område til sjøs. -Kombinasjon av dagens arealbruk gjør at akvakultur ikke er ønskelig

Av alle ovenfor nevnte grunner er det helt uforståelig at dette området på grunn av et ønske fra et selskap som ikke har noen tilknytning til Forsan får Steigen kommunestyre til å nærmest beordre selskapet til å gjøre bygda om til et industriområde som snur helt og holdent opp ned på hva bruken av området er tilrettelagt for.

Ei utbygging av denne karakter, med regulering av Forsanvatnet og elva, bygging av kraftstasjon, minikraftverk, transformatorstasjon, vanntårn, settefiskanlegg, veier og rørgater mm, samt avfallutslipp i havet rett utenfor hyttefeltene, vil føre til dramatiske inngrep i omgivelsene. At disse inngrep, av et slikt omfang, vil ødelegge for bruken av omgivelsene som friluftsliv-område sier seg selv. Etter Forsanvatnets venner sin mening vil en omdisponering av området til industriformål være ei respektløs handling overfor eiere og brukere av området generelt, i nåtid og i fremtid. Dette også med tanke på de nasjonale og internasjonale forpliktelser vi har vedr. bevaring av biologisk mangfold (INON og elvedelta).

Konklusjon:

Forsanvatnets venner mener det er uakseptabelt å gi godkjenning til uttak av vann via Nord-Salten Kraft sitt kraftanlegg for etablering av smoltanlegg i Forsan."

Forsanvatnets venner tilføyer følgende i brev av 23.05.2011:

"Vi viser til vår innsendte høringsuttalelse, 11.05.2011, ang. Mainstream Norway AS-søknad om vannuttak til nytt settefiskanlegg i Forsan i Steigen kommune, og ønsker å komme med følgende tilføyelser og utdypinger av våre meninger.

OED gav Nord-Salten Kraft AS tillatelse til å bygge Forsan Kraftverk den 26.06.2009. I løpet av konsesjonsbehandlingen av dette kraftverket kom det inn et ønske fra Mainstream om å bygge et smoltanlegg i tilknytning til kraftverket. Dette ønsket ble ansett så viktig av Steigen kommunes politiske ledelse at de fattet vedtak hvor de stilte det som et krav, og at det måtte legges til rette for bygging av et smoltanlegg ved regulering av Forsanvassdraget. Dette kravet ble innfridd, og OED kunngjorde ved olje- og energiminister Terje Riis-Johansen at - «Tillatelsen til Forsanvatn kraftverk er et godt eksempel på hvordan vannkraftutbygging og næringsutvikling kan kombineres. Smoltanlegget vil kunne gi om lag 10 viktige arbeidsplasser i Nordland, i tillegg er det positivt med mer kraft i et område som ble rammet hardt da krafttilførselen ble brutt for noen år tilbake.» At denne konsesjonen som ble gitt den 26.06.2009 blir ansett som god nok for å bygge ut Mainstream sitt planlagte smoltanlegg ble understreket av NVE under innledningen til sluttbefaringen i Forsan 13.05.2011. Det er med andre ord blitt gitt konsesjon for regulering av Forsanvassdraget til det formål å produsere kraft og smolt. Problemet med denne konsesjonstildelingen er at formålet med reguleringen ikke er blitt kunngjort for offentligheten og private interesser. Det forelå ingen søknad om konsesjon til dette formålet. Ifølge loven om vassdragsreguleringer skal det foreligge en søknad med en fullstendig plan med målinger, forklaringer, tegninger, beregninger og omkostningsoverslag osv. Høringsinnstansene deriblant Steigen-, Hamarøy- og Nordland fylkeskommune er ikke blitt presentert for noen fullstendig plan. Bare bruddstykker og glade tall som viser 10-12 arbeidsplasser, 8-10 millioner smolt og stor omsetning. Hvordan kan myndighetene da ta stilling til, og gjøre vedtak angående en slik viktig sak uten å bli presentert for alle sider ved inngrepet? Hvordan kan politikerne i Steigen, Hamarøy, Nordland Fylkeskommunen og Olje- og energiministeren vurdere fordeler og ulemper ved regulering av Forsanvassdraget til smoltproduksjon når de bare er blitt presentert overfor fordelene? Etter Forsanvatnets venner sin mening kan det ikke være tvil om at konsesjonen er gitt på sviktende grunnlag, og at dette skyldes forskutteringer av rettigheter og tillatelser gitt til utbyggerne underveis i saksbehandlingen. Dette har gitt utbyggerne anledning til å promotere sine intensjoner med utbyggingen, uten fokus på den rekke av negative følger som en utbygging vil påføre natur- og kulturlivet til folket i og rundt lokalsamfunnet i Forsan.

Forsanvatnets venner mener at det må iverksettes en uavhengig granskning av hele saksgangen til utbyggingen i Forsan.

Forsanvatnets venner mener at utbyggingsarbeidet må stanses inntil påklager er blitt ferdig behandlet."

Advokat Geir Haugen uttaler følgende i brev av 26.04.2011:

"UTTAELSE FRA EIERNE AV GNR. 134 BNR. 1 I STEIGEN

Undertegnede representerer eierne av ovennevnte eiendom.

Det bemerkes følgende til søknaden:

Mainstream skal kunne tappe vann direkte fra Forsanvatnet til smoltanlegget i sommermånedene, da vannmagasinene på denne tiden skal fylles opp. En slik tapping

innebærer at forutsetningen for at Mainstream får vann fra kraftproduksjonen var at vannet kunne benyttes to ganger ikke oppfylles.

Tapping av vann direkte fra Forsanvatn innebærer i realiteten en regulering, med de konsekvenser det har for saksbehandlingen.

Vannmengden som skal slippes ut i elvedeltaet bør være av et slikt omfang at den flora og fauna som er i elvedeltaet i dag blir tilnærmet lik i fremtiden. En konsekvens av dette er at den omsøkte vannmengde må reduseres betydelig.

For øvrig bemerkes at det ikke er gjort noe alvorlig forsøk fra søkers side på å komme frem til en minnelig løsning med grunneierne. Det er riktignok forsøkt avholdt møter, men det har vært så korte tidsfrister at det har vært umulig å gjennomføre disse.

I henhold til foranstående vil eierne av gnr. 134 bnr. 1 motsette seg at det blir gitt tillatelse til vannuttak fra kraftstasjonen i Forsanvassdraget for bruk i settefiskproduksjonen til Mainstream Norway AS."

Advokat Henry A. Berntsen uttaler følgende i brev av 13.04.2011

"Undertegnede representerer, eierne av eiendommene gnr. 134 bnr. 2, 3 og 5 i Steigen kommune. Etablering av settefiskanlegget medfører at eierne av eiendommene bnr 2 og 5 må avstå sine fritidseiendommer. Også bnr. 3 berøres direkte og påføres vesentlig ulempe av settefiskanlegget.

Grunneierne har hele tiden framsatt innsigelser til etablering av settefiskanlegget overfor Steigen kommune. De har også foreslått annen plassering av anlegget som vil være mindre omstridt.

Jeg vedlegger:

Kopi av brev datert 20. januar 2010 til Steigen kommune

Kopi av brev datert 9. mars 2010 til Norconsult AS

Kopi av brev datert 17 august 2010 m/bilag til Steigen kommune

De samme innsigelser som fremsatt mot reguleringsplanen, fremsettes også mot søknaden fra Mainstream AS om tillatelse til vannuttak til settefiskanlegget fra planlagt kraftstasjon i Forsanvassdraget. Det vises også til innsigelser fra øvrige instanser og personer som har avgitt uttalelse mot etablering av settefiskanlegget i Forsbukta.

Reguleringsplanen for settefiskanlegget ble vedtatt av Steigen kommune i møte i kommunestyret 28.02.d.å. Vedtaket er påklaget til Fylkesmannen i Nordland, jfr vedlagte kopi av klage datert 10 mars d.å.

På vegne av ovennevnte grunneiere bes om at søknaden fra Mainstream AS om tillatelse til vannuttak fra planlagt kraftstasjon i Forsanvassdraget, ikke tas til følge."

Hildur Amalie Kristiansen medlem av Steigen kommunestyre FRP uttaler følgende i brev av 11.04.2011:

"Har lest igjennom ett stort og tungt dokument når det gjelder søknad om tillatelse etter vannressursloven for å etablere ett stort smoltanlegg i regi av Mainstream. Jeg forstår at Steigen kommune ser å kunne gjøre penger der, men fremgangsmåten som er gjort for å få

hånd om dette er helt feil. I første hand burde jo Mainstream og grunneierne møtes i en åpen dialog, noe som ikke har skjedd. Det samme gjelder jo kraftlaget. Vi som bor her like ved Sagfjorden en fiskerik fjord som har vært fisket i lange tider synes vi er helt overkjørt. smoltanlegg i Dyping. Laksoppdrett. Snart fisksmoltanlegg i Forsan og laksoppdrett i Vegglandet må bli alt for mye. Forsanvatnet og elva som for øvrig gir navn til stedet har lagt der uberørt. Ved nedtapping av vannet vil det oppstå klimaforandring som da vil ... endre på mange ting på stedet. Kunstneren Julius Forsan som levde i Forsan tegnet og skrev har ingen oppmerksomhet fått verken fra Hamarøy eller Steigen kommune. Jeg hadde mye samarbeid med han som vernet om både fugler og dyr, som bor både i skogen og i fjæra. Han ville også at hans etterkommere skulle gjøre det. I tillegg mener jeg det som foregår nå er et angrep i mot folk som blir tvunget til å flytte sine hus å overdra sine eiendommer til de som truer med ekspropriering. Jeg har sagt nei og jeg opprettholder det, da jeg ikke tror det vil berike kommunen med de arbeidsplasser det opereres med på papiret. Jeg mener Forsan er et Naturreservat."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev/e-post av 16.06.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Nedenfor følger Mainstream Norway AS' (MSN) kommentarer til de høringsinnspill som vi har mottatt i forbindelse med vår søknad iht. Vannressurslovens §8, datert 28.01.2011.

Etter MSNs vurdering omfatter mange av uttalelsene forhold som ikke ligger under NVEs behandlingsprosess, men som enten er behandlet av andre organer (f. eks reguleringsplan vedtatt av Steigen kommune), eller vil bli behandlet senere av andre organer enn NVE (f. eks konkrete krav til rensing av utslipp). Vi har likevel gitt noen korte, generelle kommentarer til enkelte av disse uttalelsene også.

Person/etat	Dato	Innspill	Kommentarer
Hildur-Amalie Kristiansen	11.04.2011	Er kritisk til ervervsprosessen.	Dette håndteres i egen prosess gjennom Steigen kommune og Fylkesmannen.
		Negative konsekvenser pga. nedtapping av Forsanvatnet.	Forsanvatnet er allerede besluttet bygget ut, inkl. tillatelse til nedtapping av Forsanvatnet. Forsan Smolt vil forholde seg til NSKs manøvreringsreglement vedr. nedtapping, minstevannsføring, m.v.
		Tvil om antall arbeidsplasser Foran Smolt vil gi.	MSN oppfatter at dette ikke er en del av NVEs behandling.

<i>Nordland Fylkes-kommune</i> <i>v/Fylkesrådet, sak 100/11</i>	<i>24.05.2011</i>	<i>MSN henvises til Fylkesrådets utredning og innstilling til vedtak.</i> <u><i>Momenter NFK ber tatt inn i NVEs konsesjonsvilkår:</i></u> <i>Minstevannsføring iht. Nord-Salten Krafts (NSK) konsesjon.</i> <i>Vannforskriftens §12 og "konsekvenser ved redusert tilførsel av ferskvann til elvedeltaet", samt krav til rensing av utslipp.</i> <i>Skånsom utbygging mht. oppgang av fisk i Forselva, og revegetering av rørgatetrasé med stedegen vegetasjon.</i> <i>Behov for klimatilpasningstiltak må vurderes.</i> <i>Tiltakshavers krav til aktsomhet og meldeplikt mht. fornminner.</i>	<u><i>MSNs kommentarer til momenter:</i></u> <i>Ivaretas gjennom at MSNs smolt produksjonsplan tilpasses tilgjengelig vann innenfor det manøvreringsreglement NSK er underlagt fra NVE/OED.</i> <i>Rensing vil bli gjennomført. MSN har ingen kommentarer utover at vi ber om at eventuelle krav fra NVE mht. hva som skal undersøkes og dokumenteres blir konkretisert, slik at MSN kan planlegge og forholde seg til konkrete krav.</i> <i>Hensyn til fiskens oppgang ivaretas primært gjennom utforming av hvordan rørgate kryssing av.</i> <i>Vurderes av MSN som del av detaljprosjektering.</i> <i>Ivaretas av MSN.</i>
<i>Advokatene Berntsen, Lund og Kvalvik DA</i>	<i>13.04.2011</i>	<i>Representerer eierne til gnr. 134 bnr. 2, 3 og 5.</i>	<i>De innspill og protester advokat H. A. Berntsen henviser til er tidligere besvart av MSN og behandlet ifb. med kommunens reguleringsplan</i>

		<i>Henviser til brev fra dem ifb. med reguleringsplanprosessen;</i> <i>20/1-2010 til Steigen kommune</i> <i>9/3-2010 til Norconsult</i> <i>17/8-2010 til Steigen kommune</i>	<i>prosess for Forsan Smolt.</i> <i>Det av advokatens innspill som MSN oppfatter er relevant for NVEs behandling, er det som gjelder konsekvens av flora og fauna som følge av at ferskvann ledes vekk fra elvedeltaet pga. smoltanlegget. Dette er behandlet i rapporter fra Sweco og vedlagt MSNs søknad, jfr. vedlegg 7a og 7b.</i>
<i>Forsanvatnets Venner</i>	<i>11.05.2011</i>	<i>Uttalelsene er til dels generell motstand/skepsis mot havbruksnæringen og i noen grad spesielt mot etablering av smoltanlegg i Forsan.</i> <i>Kommentarer om hensynet til INON.</i>	<i>Kommentarene vedr. Forsan Smolt omfatter tema som er behandlet ifb. med reguleringsplanen.</i> <i>Iht. MSNs søknad til NVE vil omsøkte tiltak ikke ha konsekvenser for INON, jfr. vedlegg 8 i søknad til NVE.</i>
<i>Fylkesmannen i Nordland</i>	<i>02.05.2011</i>	<i>Utdrag fra høringsuttalelse:</i> <i>"Fylkesmannen går ikke i mot at det gis tillatelse til det omsøkte vannuttaket. Tilleggskonsekvensene av det planlagte settefiskanlegget på vassdragsmiljøet vil etter vår vurdering bli relativt begrenset i forhold til konsekvensene av utbyggingen av Forsan kraftverk. En samlokalisering av vannkraftverk og settefiskanlegg vil dessuten gi mindre inngrep og miljøkonsekvenser enn en etablering på to forskjellige steder/vassdrag."</i>	<i>MSN oppfatter Fylkesmannen som i hovedsak positiv i den forstand at tilleggskonsekvenser av smolt anlegg ift. allerede vedtatte og påbegynte bygging av kraftanlegg vil bli relativt begrenset.</i>

		<u>Foreslår følgende vilkår:</u> Bevare vegetasjonsbelte mellom rørtraseen og Forsbukta. For å unngå problemer for fisk/fiskeoppgang og fiske er det viktig at det ved rørkryssinger av Forsanelva ikke dannes høydesprang i ny overflate og at naturlig elvebunn i størst mulig grad bevares ved at de samme massene som graves opp brukes til tildekking. Grave ned vannrør der det er mulig, slik at de blir minst mulig synlige, bruk av stedlige masser, revegetering, m.v. Skånsom behandling av terreng og vegetasjon, bl.a. er det viktig å bevare kantvegetasjonen langs elva.	<u>Kommentarer til vilkår:</u> Vil bli ivare tatt så langt som praktisk mulig, og event. behov for revegetering vil anvende stedlige arter, eller arter iht. nærmere avtale med offentlige myndigheter. MSN vil ivareta dette hensyn og beskrive det i vår detaljplan miljø. Dette er i tråd med de planer MSN allerede har lagt. Vil bli hensyntatt og behandles i detaljplan miljø og/eller søknad om byggetillatelse til Steigen kommune.
Miljøvernforbundet	11.03.2011	Uttalelsen uttrykker motstand mot oppdrettsnæringen og er primært opptatt av å stoppe byggingen av anlegget i Forsan. “Subsidiært” er MF opptatt av at	MSN anser ikke at dette er forhold som ligger under NVE's saksbehandling. MSN vil rense alt utslipp, og

		<i>det stilles krav til rensing av alt utslipp og at det konkretiseres hva krav til rensing innebærer.</i>	<i>konkret søknad om dette vil bli sendt til og avgjort av relevant myndighet.</i>
<i>Steigen SV</i>	<i>11.05.2011</i>	<i>Uttalelse omfatter flere forhold:</i> <i>Generell motstand mot oppdrettsnæringen og store selskaper.</i> <i>Skepsis til Swecos konklusjoner i rapport vedr. flora/fauna.</i> <i>Er kritisk til bruk av tvangsserverv av tomter.</i> <i>Visualisering av høydebasseng på NSKs anlegg.</i> <i>Savner avklaring av hvor rørgatetrasé fra kraftstasjon til smoltanlegg.</i>	<i>MSN oppfatter ikke at dette er relevant for NVE søknaden.</i> <i>Vanskelig å forholde seg til slike utsagn.</i> <i>Dette behandles av Steigen kommune og Fylkesmannen i pågående prosess.</i> <i>Høydebasseng er godkjent som del av NSKs prosjekt.</i> <i>Rørgatetrasé er godkjent av Steigen kommune som del av reguleringsplanen, nøyaktiggjøring og tilpasninger vil bli innenfor rammen som reguleringsplanen setter.</i>
<i>Statens Vegvesen</i>	<i>09.03.2011</i>	<i>Ingen kommentarer til MSNs søknad.</i>	

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Mainstream Norway AS som har sitt hovedkontor i Nordfold i Steigen kommune. Selskapet er med datterselskap et delkonsern med omlag 290 ansatte, og er 100 % eid av Cermaq ASA.

Om søknaden

Mainstream Norway AS planlegger å etablere et settefiskanlegg ved Forsbukta i Steigen kommune. Settefiskanlegget er planlagt som et gjennomstrømningsanlegg og skal kunne produsere 8,4 millioner smolt for utsett i sjø. Nord-Salten Kraft AS har igjennom konsesjonsbehandling fått tillatelse fra OED 26.06.2009 til å regulere Forsanvatnet og bygge Forsan kraftverk i Forsanvassdraget. Mainstream Norway AS søker NVE om tillatelse til å ta ut vann til settefiskproduksjonen etter at vannet først er brukt til kraftproduksjon. Mainstream Norway AS søker om et gjennomsnittlig årlig vannuttak fra kraftstasjonen på $75 \text{ m}^3/\text{min}$ og maksimalt uttak $100 \text{ m}^3/\text{min}$. Vannveien er planlagt fra inntakskum på kote 15 på østsiden av Forsanelva og vil krysse over til vestsiden av elva frem til planlagt settefiskanlegg på kote 4. I utgangspunktet var det søkt om å legge 3 stk 900 mm rør med en lengde 900 meter hver. Kapasiteten på inntaksrørene er ikke beskrevet, og NVE ba derfor søker å vurdere behovet for 3 rør. Etter nye beregninger har NVE fått tilbakemelding fra søker om at 2 rør på 900 mm i diameter skal kunne dekke det omsøkte vannuttaket. Produksjonsvannet vil bli fraført elveosen og sluppet ut i dypere lag i sjøen. Nord-Salten Kraft AS vil gjennom den gitte reguleringskonsesjonen være ansvarlig for slipp av minstevannføring og å holde seg innenfor reguleringsgrensene i Forsanvatnet. Disse krav er nedfelt i eget manøvreringsreglement for reguleringskonsesjon.

Forsanvatnet er tillatt regulert med 5 meter. I manøvreringsreglementet er det fastsatt en minstevannføring fra vatnet på $0,2 \text{ m}^3/\text{s}$ i tiden 1. oktober til 30. april og $0,4 \text{ m}^3/\text{s}$ resten av året. Vannuttaket til settefiskanlegget vil ikke påvirke minstevannføringen i og med at uttaket vil tas fra produksjonsvatnet i en av turbinene.

Beskrivelse av området

Forsanelva ligger nordvestvendt og renner ut i Forsbukta i Steigen kommune i Nordland, ca. 40 km øst for kommunesenteret Leinesfjorden, og 25 km vest for Innhavet i Hamarøy kommune. Forsanelva har et nedbørfelt ved inntaket på $24,5 \text{ km}^2$. Rørledningen er planlagt like ovenfor flomålet over en lengde på 900 meter langs sjøkanten som er storsteinet og med et godt etablert tang og tare samfunn. I selve Forsbukta er det et elvedelta som er dannet av Forsanelva. Dette framstår som et stort gruntvannsområde. Gjennom gruntvannsområdet går det en markert elvestreng som er godt synlig ved fjære. Der hvor selve anlegget er planlagt å ligge renner det ut en liten bekk. I Forsbukta er det også etablert noen hytter.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er gitt konsesjon til bygging av Forsan kraftverk og byggingen er påbegynt. Både Forsanvatnet og Forsanelva vil bli regulert når kraftverket står ferdig. I tillegg går RV 835 over Forsanelva. Det er ingen andre kjente tekniske inngrep i elva eller elvedeltaet i dag.

Teknisk plan

Nord-Salten kraft AS (NSK) innehar konsesjon for bygging og drift av Forsan kraftverk. Mainstream Norway AS (MSN) vil benytte samme vann og den infrastrukturen som er knyttet til NSK sin konsesjon. Dette gjelder inntak i Forsanvatnet, reguleringsmagasin og vannvei fram til kraftstasjonen.

For å ivareta MSN sine behov planlegger NSK å tilpasse sitt prosjekt ved å bygge sommerinntak i Forsanvatnet for å tilføre smoltanlegget vann med optimal temperatur. For å sikre vanntilgangen ved ev. stans i kraftverket eller ev. vedlikehold på rørgaten ned til kraftverket har NSK planer om å installere en anordning som tar vannet fra NSKs rørgate like ovenfor kraftstasjonen i slike tilfeller. I tillegg vil NSK legge en reserveledning, med en kapasitet på 330 l/s, opp til Forsanvatn som vil gå direkte ned til MSNs høydebasseng. Formålet med denne ledningen er å sikre minimum med vann til smoltanlegget i de tilfeller NSK må utføre planmessig inspeksjon og ev. arbeider i tunnelen.

Forsan kraftverk vil installeres med en turbin som brukes kun til kraftproduksjon samt en egen smoltturbin som gir vann til settefiskanlegget etter først å ha blitt brukt til kraftproduksjon. Kjøring av egen turbin til kraftproduksjon vil gå separat etter reglementet, jf. krav om restriksjoner i sommersesongen. Etter at vannet er anvendt til kraftproduksjon i egen smoltturbin vil deler av vannet bli ført opp i et høydebasseng som er planlagt like ved kraftstasjonen. Derfra er vannet planlagt å bli ført fram til smoltanlegget via to 900 mm rørledninger, en strekning på 900 meter. Rørledningene er planlagt nedgravd på hele strekningen. I anleggsperioden vil det bli en trasé på opp til 25 meter. Under anleggsperioden vil det etableres en midlertidig adkomstvei for å utføre anleggsarbeid i rørtraseen. I tillegg søker MSN om permanent rett til adkomst til lufteluker med tilgang til rørene på noen få punkter langs rørtraseen.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket i Forsan utnytter et nedbørfelt på 24,5 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 1,9 m³/s. Kraftverket har et reguleringsmagasin på 25 mill. m³. Selve vannuttaket til settefiskanlegget vil ved normal drift bli tilført settefiskanlegget etter å ha passert egen turbin i kraftverket. Gjennomsnittlig årlig vannuttak fra kraftstasjonen vil bli på 75 m³/min (1,25 m³/s) og maksimalt uttak 100 m³/min (1,67 m³/s). Uttaket vil bli styrt av manøvreringsreglementet for kraftverket samt en privatrettslig avtale mellom Nord-Salten kraft AS og Mainstream Norway AS.

NVE har gjennom tidligere behandling om reguleringskonsesjon kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Arealbruk og eiendomsforhold

Området som er tenkt utbygd avviker fra arealbruken fastsatt i gjeldende arealdel av kommuneplanen. Som del av planleggingen av smoltanlegget har Mainstream Norway AS derfor utarbeidet et forslag til reguleringsplan for området. Reguleringsplanen er vedtatt i kommunestyret, men vedtaket er påklaget. Reguleringsplanen ligger nå inne hos Fylkesmannen til sluttbehandling. I forbindelse med oppstart av reguleringsplanprosessen har Mainstream Norway AS gjort forsøk på å sikre seg alle nødvendige rettigheter uten å lykkes. Det er derfor søkt om ekspropriasjon etter plan- og bygningsloven for legging av rørledning. Søknaden ligger i følge søker, tilsvarende som reguleringsplanen, inne til sluttbehandling hos Fylkesmannen.

Forholdet til offentlige planer

Verneplan for vassdrag

Forsanvassdraget er ikke vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke gi reduksjon av inngrepsfrie områder i og med at Forsanvatnet reguleres med 5 meter.

Nasjonale laksevassdrag

Forsanvassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det er ikke andre verneområder knyttet til Forsanvassdraget.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 13.05.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, brukere av området og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Steigen kommune mener det må være en forutsetning at vannuttaket skal være innenfor konsesjonen som er gitt til Nord-Salten kraft AS i forbindelse med bygging av Forsan kraftverk. Rørgatraseen fra kraftstasjon til må være i tråd med reguleringsplan som er vedtatt i kommunestyre. Kommunen gjør også oppmerksom på at kryssing av Forsanelva med rør må skje på en slik måte at det ikke er til hinder for oppgang av anadrom fisk.

Fylkesmannen i Nordland går ikke i mot tiltaket da dette inngrepet er relativt beskjedent sammenlignet med bygging av Forsan kraftverk. En samlokalisering av settefisk og kraftverk vil gi mindre inngrep og miljøkonsekvenser enn etablering i to forskjellige vassdrag. Fylkesmannen påpeker at det bør beholdes et vegetasjonsbelte mellom tekniske inngrep og strandsonen. Rørene bør graves ned der det er mulig og traseen revegeteres med stedegne plantearter. Kryssing av Forsanelva må ikke hindre fiskeoppgang.

Nordland fylkeskommune er positive til samlokalisering av settefiskanlegg og kraftverk. Fylkeskommunen påpeker at settefiskanlegget vil tilføre Steigen kommune nye arbeidsplasser både i anleggsfasen og driftsfasen. De mener det er positivt at med produksjon av smolt som skal brukes i matfiskanlegg i regionen. Fylkeskommunen gjør likevel oppmerksom på at Forsbukta er karakterisert som en svært viktig naturtype og må tas vare på. Kryssing av Forsanelva må ikke hindre fiskeoppgang.

Steigen SV er kritisk til bygging av smoltanlegget. De gjør oppmerksom på at Forsbukta har et helt spesielt elvedelta betegnet som svært verdifullt i elvedeltadatabasen. Steigen SV stiller også spørsmål om hvordan bortføring av ferskvann fra Forsbukta vil påvirke sjørreten.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Norges Miljøvernforbund går i mot bygging av settefiskanlegget. I kommentarene til vannuttaket påpeker miljøvernforbundet at det ikke er gjort et realistisk anslag på vannforbruket. De mener at fraføring av vann som beskrevet i søknaden er uforsvarlig med tanke på at vassdraget innehar rødliste arten oter. De mener også at avbøtende tiltak ikke vil være nok til å ivareta sjørrettbestanden i vassraget.

Forsanvatnets venner mener det er uakseptabelt å ta ut vann fra kraftstasjonen til produksjon av settefisk. De påpeker at området rundt Forsanelva er et svært viktig friluftsområde. De trekker særlig fram en etablert ettertraktet rasteplass med kontinuerlig besøk i sommerhalvåret like ved

settefiskanlegget. Forsanvatnets venner er også kritisk til tidligere prosesser rundt reguleringen av vassdraget.

Advokat Geir haugen uttaler seg på vegne av gnr. 134 bnr. 1 i Steigen. Eierne går i mot at det blir gitt konsesjon. Vannmengden til settefiskanlegget som tas fra kraftverket bør reduseres betydelig av hensyn til elvedeltaet. De gjør også oppmerksom på at de ikke har kommet fram til en akseptabel privatrettslig løsning knyttet til utbyggingen.

Advokat Henry A. Berntsen uttaler seg på vegne av gnr. 134 bnr. 2, 3 og 5 i Steigen. Grunneierne er i mot at det gis konsesjon. I tillegg uttaler de seg om private rettigheter samt at de ønsker en annen plassering av selve settefiskanlegget.

Hildur Amalie Kristiansen, medlem av Steigen kommunestyre FRP, er i mot ei utbygging. Hun er kritisk til prosessen rundt reguleringen av Forsanvassdraget og ekspropriasjon av eiendommer. I tillegg gjør hun oppmerksom på kunstneren Julius Forsan som levde og bodde i området.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil i følge søknaden hjelpe søker til å komme nærmere sine mål om å bli selvforsynt med smolt til sine oppdrettsanlegg
- Anlegget vil styrke aktiviteten i Nord-Norge, redusere transportbehov og gi betydelig bedriftsøkonomisk besparelse
- Tiltaket vil føre til lokale arbeidsplasser, lokal aktivitet og verdiskapning
- Tiltaket samlokaliseres med Forsan kraftverk som og føre til en høyere samfunnsnytte ved bruk av samme vann

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i nedre deler av Forsanelva samt redusert ferskvannsinhold i brakkvannsområdene i Forsbukta.

NVEs vurdering

Mainstream Norway AS (MSN) har søkt om å ta ut vann til smoltproduksjon fra Forsanvassdraget via Nord-Salten Kraftlag AS sin kraftstasjon. MSN planlegger å etablere et nytt og moderne gjennomstrømningsanlegg i Forsbukta for å kunne øke tilførselen av smolt i regionen, primært til selskapets egne matfiskanlegg. Selskapet tar sikte på å søke om å kunne produsere 8,4 mill sjødyktig smolt etter akvakulturloven dersom de får tillatelse etter vannressursloven til omsøkt vannuttak. Fylkesmannen i Nordland, Steigen kommune og Nordland fylkeskommune anbefaler eller kan akseptere ei ev. utbygging. Det er særlig samlokaliseringen av kraftverk og settefiskanlegg i samme vassdrag som ses på som positivt. Enkelte grunneiere og brukere av området går i mot vannuttak til settefiskanlegget. Dette er særlig knyttet opp mot reguleringsplanen og ekspropriasjon av rettigheter. Norges Miljøvernforbund går i mot etablering av settefiskanlegg med alle negative effekter dette fører med seg. Steigen kommune har i sin høringsuttalelse gjort NVE oppmerksom på at allmenne interesser knyttet til søknaden er utførlig behandlet av kommunen gjennom reguleringsplanen og konsesjonen til vannkraftutbyggingen.

Vannuttak og produksjon

Søker har planlagt å ta ut vannet etter at det først har blitt brukt til kraft og innenfor manøvreringsreglementet til konsesjonen som er gitt av Olje- og energidepartementet den 26.06.2009 til Nord-Salten Kraft AS. Det er planlagt å ta ut maksimalt 100 m³/min (1,67 m³/s) og inntil 75 m³/min (1,25 m³/s) i gjennomsnittlig uttak over året. Det omsøkte uttaket skal i følge søknaden være i god overstemmelse med hydrologi også i tørrår. Norges Miljøvernforbund påpeker i sin uttalelse at et slikt anlegg vil ha behov for 80 m³/min. Dette ligger innenfor det MSN har søkt om. I prosessen har NVE etterspurt kapasitet på planlagte rørledninger. Etter en gjennomgang har MSN redusert antall rørledninger fra 3 stk på 900 mm til 2 på 900 mm, noe som vil gi et noe mindre inngrep samt at dette begrenser muligheten til å ta ut mer vann enn omsøkt i ettertid. Ved etablering av settefiskanlegg vil det bli en noen annen bruk av Forsanvatnet som magasin. En kan forvente at Nord-Salten kraft AS ikke går ned mot tillatt LRV. Dette for å sikre at MSN har nok vann dersom det blir lite tilsig. Dette vil redusere de negative landskapsmessige virkningene rundt Forsanvatnet som følge av kraftutbyggingen. Redusert utnyttelse av Forsanvatnet kan gi noe lavere produksjon i enkelte år, men dette er forhold som de to selskapene har avklart privatrettslig seg imellom.

Vannet som blir tatt til settefiskanlegget vil bli fraført vassdraget og sluppet ut i dypere lag i sjøen. Vannuttaket vil påvirke en lengde på i overkant av 100 meter av Forsanelva samt elvedeltaet. Samtidig vil vannuttaket gi selskapet mulighet til å produsere 8,4 mill. smolt som kan settes på sjøen, dersom de får tillatelse til dette etter akvakulturloven. NVE mener at dette er en betydelig produksjon som vil gi stor verdiskaping både lokalt og regionalt.

For å sikre at settefiskanlegget får tilført vann dersom det blir utfall i kraftstasjonen planlegges det å etablere en anordning som tar vann direkte fra rørene til kraftstasjonen. Denne åpnes automatisk ved fall i vannstanden i høydebassenget til MSN på kote 15. NVE mener at en slik anordning er en forutsetning for å kunne drifte settefiskanlegget. I tillegg planlegger MSN å etablere en reservevannløsning direkte fra Forsanvatnet, en vannledning med en maksimal kapasitet på 0,33 m³/s. Rørledningen vil gå i tunnelen til kraftverket og deretter i samme trasé som rørene til kraftstasjonen. Formålet er å sikre minimum vanntilgang ved planlagte inspeksjoner og ev. arbeider i tunnelen. I tillegg vil dette kunne være en ekstra sikring dersom både turbinen i kraftstasjonen og forblippingsanordningen skulle svikte. NVE ser at dette kan være nødvendig, særlig for en bedrift som jobber med levende individer og er helt avhengig av vanntilførselen. NVE vil bemerke at alt vann som går utenom turbinen vil være et rent økonomisk tap for kraftselskapet og/eller settefiskselskapet og vi kan forvente at disse løsningene kun vil bli benyttet i nødstilfeller. Vi gjør også oppmerksom på at det er kraftselskapet som er ansvarlig for å overholde reguleringsgrenser, minstevannføring og de andre vilkårene i reguleringskonsesjonen.

Biologisk mangfold

Selv om det allerede er gitt konsesjon til bygging av kraftverk i Forsanelva vil en ev. utbygging av settefiskanlegg i Forsbukta føre til noen tilleggskonsekvenser når det gjelder selve vannuttaket. Det er særlig fraføring av vann fra elvedeltaet som er vurdert til å kunne få konsekvenser. MSN er oppmerksom på dette og har utarbeidet en egen utredning som beskriver ev. konsekvenser ved fraføring av ferskvann fra Forsbukta. Utredningen er utført av eksterne uavhengige konsulenter. I følge denne rapporten vil livsbetingelsene til dyr og planter som lever i elvedeltaet bli noe forandret i og med at det forventes å bli økt salinitet i deltaet i deler av året. Verdien av området er vurdert til middels stor og påvirkningen middels negativ. Konsekvensene er av den grunn satt til middels negative. Etter å ha sett resultatet av rapporten uttaler MSN at de har justert sin produksjonsplan noe slik at restvannføringen til Forsbukta blir noe større enn hva som er vurdert i rapporten. NVE legger likevel rapporten til grunn når vi vurderer fraføring av vann fra elvedeltaet. Deler av året ved

oppfylling av magasinet vil kraftverket stå og det vil kun være minstevannføring og restvannføringen nedenfor Forsanvatnet som vil bli tilført elvedeltaet. Ved etablering av settefiskanlegg vil det i denne perioden ikke føre til forandringer i selve elvedeltaet utover det som allerede er vurdert i tillatelsen til regulering av Forsanvatn og bygging av Forsan kraftverk. Restfeltet nedenfor Forsanvatnet tilsvarer, før bygging av Forsan kraftverk, ca. 22 % av tilrenningen ved utløpet i sjøen.

Hoveddelen av vann som blir utnyttet til kraftproduksjon vil fortsatt gå tilbake til Forsanelva og deltaet. NVE mener at slipp av minstevannføring sammen med restfelt og vann fra kraftturbin ikke vil gi nevneverdige tilleggskonsekvenser for elvedeltaet. Vi vil også vise til forholdet til elvedeltaet ikke har blitt tillagt vesentlig vekt av øvrige høringsinstanser.

Fylkesmannen samt kommunen og fylkeskommunen påpeker at kryssing med rør over Forsanelva ikke må være til hinder for anadrom fisk. NVE mener at en ev. rørgate over Forsanelva skal kunne krysse uten å påvirke vandringen til anadrom fisk negativt. Dette vil være et punkt NVE vil påse blir ivarettatt ved en ev. detaljplan. Norges Miljøvernforbund gjør oppmerksom på at det er registrert oter (VU) i tilknytning til elvedeltaet og vassdraget som er registrert som sårbar i norsk rødliste fra 2010. Oter ser ut til å ha en økende bestand langs norskekysten, særlig fra Mørekysten og nordover. Oteren er avhengig av vann, og den bruker både ferskvann og saltvann. NVE mener at minstevannføring som er pålagt i reguleringskonsesjonen til kraftverket, restvannføringen nedenfor Forsanvatnet samt et maksuttak til settefiskanlegget som ikke er større enn omsøkt vil gi akseptable vilkår for oter i Forsbukta.

Om sommeren er det i manøvreringsreglementet satt restriksjoner i sommersesongen på reguleringen av Forsanvatnet. I sommersesongen kan ikke Forsanvatnet reguleres med mer enn en meter HRV -1 til kraftproduksjon. Det er gitt en åpning for at det kan tas ut vann til settefisk dersom vannstanden er på HRV – 1. NVE har bedt MSN sammen med NSK utarbeide et planlagt reguleringsregime og vannuttak som ivaretar at Forsanvatnet ikke skal senkes under HRV -1 uten at det er helt nødvendig. NVE legger dette til grunn når vi vurderer tilleggskonsekvensene vannuttaket til settefiskanlegget påfører Forsanvatnet. For nærmere omtale av dette viser vi til våre merknader lenger bak under avsnittet ”landskap, friluftsliv og andre brukerinteresser”. Forsanvatnet er bratt og dypt uten store produksjonsarealer som vil bli tørrlagt. Vatnet har også en reguleringssone på 5 meter i vintersesongen. For å kunne sikre settefiskanlegget vann gjennom hele året vil reguleringsmagasinet ikke bli brukt like aktivt som ved ren kraftproduksjon. Dette for å sikre settefiskanlegget en buffer i perioder med lite nedbør. NVE vurderer tilleggskonsekvensene for biologisk mangfold oppe i Forsanvatnet som minimale.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet ”føre-var” prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Etter NVEs syn blir formålet i naturmangfoldloven i praksis ivarettatt gjennom de grundige prosessene og vurderingene som ligger til grunn for et konsesjonsvedtak.

I NVEs vurdering av søknaden om regulering av vannuttak fra Forsanvassdraget legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4-5 og §§ 8-12. Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen.

Forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer §§ 4 og 5

Målet i § 4 inneholder både et kvantitativt og kvalitativt element ved at antallet naturtyper og økosystemer skal opprettholdes og at de skal ivareta arts mangfold, prosesser og produktivitet så langt det anses rimelig. I forbindelse med konsesjonsbehandling av vannuttak fra Forsanvassdraget er Forsbukta registrert som svært viktig naturtype. Her er det også registrert oter en rødlisteart som er registrert som sårbar i norsk rødliste. Gjennom vilkår i en konsesjon som blant annet inneholder krav om maksimalt vannuttak samt at uttaket skal skje innenfor konsesjonen til Nord-Salten Kraft AS, mener NVE at tilstanden i vassdraget og Forsbukta skal kunne ivaretas på en akseptabel måte.

I § 5 i naturmangfoldloven om forvaltningsmål for arter står det at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. I reguleringskonsesjonen til Nord-Salten Kraft AS er det satt krav om slipp av minstevannføring hele året. Ved å ta ut vann direkte fra turbinene vil ikke settefiskanlegget kunne berøre minstevannføringen eller restfeltet nedenfor Forsanvatnet og elvedeltaet er alltid sikret en viss tilførsel av ferskvann.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I naturmangfoldloven § 8 står det at avgjørelser som berører naturmangfoldet skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. I søknaden ligger det ved en egen rapport om effekter på flora og faunamangfold. I tillegg har NVE gjennom søknaden, høringsrunden og egen befaringsfått en god oversikt over hvilke biologiske verdier som er knyttet til vassdraget. Det er også gjort en nøye vurdering av både NVE og Olje- og energidepartementet i konsesjonsbehandlingen knyttet til kraftverket. Tiltaket innebærer en samlokalisering mellom kraftverk og settefiskanlegg. De tekniske inngrepene i vassdraget knyttet til settefiskanlegget vil være beskjedene sammenlignet med inngrepene knyttet til kraftverket. NVE mener at kunnskapsgrunnlaget og de registreringene av naturmangfold som er utført er tilstrekkelig for flora og fauna til at vi kan fatte et vedtak i saken.

Føre-var-prinsippet § 9

I naturmangfoldlovens § 9. (*føre-var-prinsippet*) står det at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Det er gjennom vassdragsreguleringsloven gitt tillatelse til å regulere vassdraget med fastsatte reguleringsgrenser og slipp av minstevannføring. Vannuttaket til settefiskanlegget vil komme tilleggsbelastning på vassdraget ved fraføring av vann fra elvedeltaet og de siste 100 siste meterne av Forsanelva. Vannuttaket skal ikke kunne berøre minstevannføringsslipet. NVE har derfor stilt strenge krav til utredninger når det gjelder hydrologi og vannuttak samt krav om en egen undersøkelse på virkninger i elvedeltaet. Så lenge framsatt plan for vannuttak følges, og det blir satt krav om punktvis maksimalt vannuttak og maksimalt gjennomsnittlig vannuttak over året, vil det etter NVEs syn i denne saken være svært liten sannsynlighet for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

NVE vurderer de mulige sumeffektene for dette tiltaket som relativt begrenset, da det allerede er gitt tillatelse til vesentlige inngrep i vannstrengen og oppe i Forsanvatn. Vi kan ikke se at biologisk mangfold ytterligere berøres på en slik måte at det blir noen virkninger utover influensområdet for dette prosjektet.

Kostnader ved miljøforringelse § 11, og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, § 12

Naturmangfoldloven § 11 fastslår at tiltakshaver skal dekke kostnader ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som utbyggingen kan volde, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en eventuell konsesjon vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Det følger av naturmangfoldloven § 12 at det skal brukes driftmetoder og teknikk som unngår eller begrenser skader på naturmangfoldet, som ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og framtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Dette er forhold som ivaretas gjennom en godkjenning av detaljplan og oppfølging av anlegget i en byggeperiode, dersom det gis konsesjon.

Kulturminner

Kulturminner er avklart i en reguleringsplanprosess gjennom kommunen med MSN som tiltakshaver. Det er i den foreslåtte reguleringsplanen areal for rørgate med en bredde på ca 100 meter og lengde på ca. 900 meter langs sjøkanten. NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden kulturminner og ev. nye funn kan ivaretas gjennom standardvilkår om kulturminner. I tillegg viser Nordland fylkekommune til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner.

Landskap, friluftsliv og andre brukerinteresser

NVE har kun vurdert selve vannuttaket fra kraftstasjon, høydebasseng og vannvei frem til det ev. settefiskanlegget. Den største landskapsmessige endringen vil bli høydebassenget og nedgraving av rørledninger med kryssing av Forsanelva. NVE har ikke registrert store landskapsmessige konflikter som følge av selve vannuttaket. Vi vil likevel bemerke at dette vil ev. komme i tillegg til bygging av settefiskanlegg som er hjemlet i annet lovverk. NVE legger til grunn at reguleringsplan for området i tilstrekkelig grad ivaretar disse hensyn.

I følge søknaden er det registrert interesser knyttet til vassdraget som fiske og friluftsliv. Disse blir i liten grad påvirket utover begrensninger i allmenn ferdsel i anleggsfasen. Fylkesmannen mener at rørledningene bør graves ned der det er mulig og at det bør bevares et vegetasjonsbelte mellom Forsbukta og rørtaseen. Detaljene rundt de tekniske inngrepene og landskapsmessige forhold er noe som faller inn under konsesjonsvilkårene og vil bli ivarettatt gjennom NVEs godkjenning av detaljplaner og oppfølging i byggetiden i etterkant av en eventuell konsesjon. Etter vår mening vil virkningene av de tekniske inngrepene på landskapet bli moderate dersom det tas tilbørlig hensyn ved utarbeidelse av detaljplaner og ved oppfølging i byggetiden.

I forhold til reguleringreglementet skal det i sommersesongen ikke tappes vann fra Forsanvatnet før vannstanden har nådd HRV -1 meter, annet enn det som er nødvendig for slipp av minstevannføring og ev. til smoltanlegget. Dette vilkåret kom som en følge av bruken av området til friluftsliv er størst i sommersesongen. Selv om det gir en åpning for å ta ut vann under HRV – 1 til settefiskanlegget er dette kun i perioder der det er nødvendig, som i tørrår. NVE mener at konsesjon kan gis dersom dette punktet blir ivaretatt på en tilstrekkelig måte uten at det er i konflikt med manøvreringsreglementet. NVE tar utgangspunkt i planlagt reguleringsregime og vannuttak som MSN og NSK i samarbeid har utarbeidet for å kunne ivareta friluftinteressene slik at Forsanvatnet ikke senkes under HRV - 1. I følge disse beregningene vil selskapet ikke ha behov for å gå under HRV – 1 i perioden 1. juni til 1. september. Selv i tørrår vil selskapet i følge beregningene ligge godt over HRV - 1.

I tillegg ønsker NSK ha en ekstra buffer for å kunne ivareta settefiskanleggets vannbehov. NVE mener at dette vil forbedre det landskapsmessige inntrykket av reguleringer i deler av året. Dersom vannuttaket og reguleringen ivaretas slik som MSN og NSK har lagt fram for NVE vil virkninger for Forsanvatnet være små slik NVE vurderer det.

Reindrift

Reindriftsforvaltningen har ingen merknader til den foreslåtte reguleringsplanen for arealbruk av området og har heller ikke uttalt seg til NVE i denne saken.

Samfunnsmessige virkninger

I følge søknaden vil etablering av settefiskanlegg i Forsan bidra til 12 årsverk i driftsfasen samt 32 mill. kroner av innkjøp av varer og tjenester samt 41 årsverk hos norske leverandører. Samlet vil dette bidra 11.8 mill. kroner i skatter og avgifter. Investeringskostnad for smoltanlegget er estimert til i overkant av 200 mill. kroner. Fylkeskommunen mener at tiltaket vil gi positive virkninger som smoltproduksjon til regionen sammen med arbeidsplasser lokalt samt at dette samlokaliseres med et kraftverk som vil tilføre samfunnet ny fornybar energi. NVE mener at en dobbel utnyttelse av et reguleringsmagasin vil være samfunnsmessig nyttig så lenge allmennhetens interesser ivaretas på en god måte.

Oppsummering

NVE mener at det er en fordel å samlokalisere kraftverk og settefiskanlegg. Settefiskanlegget vil føre til stor verdiskapning i regionen og ikke minst for Steigen kommune, både økonomisk og i form av nye arbeidsplasser. Den største konflikten knyttet til vannuttaket ligger i fraføring av vann fra elvedeltaet og det er derfor av betydning at maksimalt vannuttak til settefiskanlegget begrenses. Det skal kun tas vann fra vassdraget innenfor Nord-Salten Kraft AS sin tillatelse til bygging av kraftstasjon og regulering av Forsanvatnet. Vannuttaket tas direkte fra kraftverket og vil ikke berøre restvannføringen eller minstevannføringsslippet nedenfor Forsanvatnet.

Et vannuttak og driftsmønster i samsvar med framlagt materiale vil etter NVEs syn ikke medføre negative konsekvenser av betydning for allmenne interesser.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Mainstream Norway AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak til smoltproduksjon fra Forsan kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannuttak

Vannuttaket tillates innenfor Nord Salten Kraft AS sin konsesjon til bygging av kraftverk og Regulering av Forsanvatnet. Vannuttaket skal ikke føre til brudd på fastsatte reguleringsgrenser eller slipp av minstevannføring.

Vannuttaket skal avgrenses til maksimalt 100 m³/min og skal ikke overstige 75 m³/min gjennomsnittlig uttak over året. Det skal installeres vannmåler og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises for NVE på forespørsel.

Vannuttaket skal være slik som beskrevet i revidert vannkurve i konsesjonssøknadens vedlegg 7 b figur 1 for i størst mulig grad unngå at vannstanden i Forsanvatnet kommer lavere enn 1 meter under HRV i tiden 01.05 – 30.09.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	15 moh
Største vannuttak	100 m ³ /min (1,67 m ³ /s)
Gjennomsnittlig uttak over året på inntil	75 m ³ /min (1,25 m ³ /s)
Vannvei	Helt nedgravd
Spesielle føringer for rørgate	Skal legges innenfor avsatt område i gjeldende reguleringsplan
Vei til luftkanaler på rørgate	kjørestærkt terreng

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Rørgaten skal etableres innenfor området som er avsatt til dette i reguleringsplanen.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. Vi minner likevel om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8.

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til andre sektormyndigheter

I en prosess der det skal etableres et settefiskanlegg, som i denne saken, er flere sektormyndigheter koblet inn med forskjellige lovverk. NVEs oppgave i denne saken er å se på selve vannuttaket fra kraftstasjon og frem til planlagt settefiskanlegg. Tillatelse behandlet etter vannressursloven til å ta ut vann må være på plass før søknaden skal kunne behandles etter akvakulturloven. Vi har i denne saken ikke lagt særlig vekt på selve settefiskanlegget, ekspropriasjon, eller reguleringsplanen (alle blir behandlet etter plan og bygningsloven av Steigen kommune) eller utslipp til sjø (forurensningsloven hos Fylkesmannen). Antall fisk i anlegget blir behandlet av Mattilsynet. En ev. konsesjon etter akvakulturloven er det Nordland fylkeskommune som avgjør ved en selvstendig vurdering av alle innkomne opplysninger.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder gitt et maksimalt tillatt vannuttak og maksimalt gjennomsnittlig over året samt standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av nyetablering av settefiskanlegg ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.